

Urban legends

Er gaan geruchten dat...

Een gerucht is zo oud als de straat, berust op fantasie, gaat over een gevoelig onderwerp en verspreidt zich met een onwaarschijnlijke snelheid. Ook de geneeskundige wereld ontsnapt er niet aan, zelfs niet als het over oncologie gaat.

De ongelooflijke ontwikkeling van het internet draagt bij tot de 'uitzaaiing' van geruchten, die sommigen 'urban legends' noemen. E-mail heeft immers twee onbetwistbare voordelen: de eenvoud en de lage kost. Gedaan met kopiëren, enveloppen en postzegels kopen, en naar het postkantoor lopen. Met e-mail is zoveel mogelijk: met een simpele klik verzend je een bericht naar een groep bestemmingen uit een adresboek. Zo raken ook valse virusalarmen en noodkreten (vraag om bloed, kettingmails voor zieke kinderen enzovoort) verspreid.

Een recent voorbeeld van een 'urban legend': het gebruik van deodorants zou de ontwikkeling van borstkanker bevorderen...
(© PhotoAlto, David Laurens)

deodorants. Ineens bleken ze een belangrijke oorzaak van borstkanker te zijn. Een heleboel kranten namen het bericht over, waardoor bij veel lezeressen angst ontstond.

Waar of niet?

Op het eerste gezicht leek de informatie ernstig, want ze was zogenoemd bekend gemaakt door een groep universitaire onderzoekers. Nauwkeuriger onderzoek bracht echter incoherenties aan het licht. Zo bleken er maar twintig borstkankers geanalyseerd te zijn... De resultaten toonden aan dat in

Wees op uw hoede voor 'medische' informatie die afkomstig is van een niet erkende of commerciële internetbron.

achtien van de twintig gevallen parabeen is gevonden, een antibacteriële stof in de samenstelling van deodorants. Die stof beschikt over oestrogenische eigenschappen (weliswaar duizenden keren minder dan de natuurlijke vrouwelijke hormonen) en om die reden zou zij de ontwikkeling van borstkanker bevorderen.

Gepubliceerde resultaten

Eerst en vooral: een studie met zo'n kleine steekproef lijkt niet echt relevant. Wat nog meer opvalt: de studie lijkt geen analyse van een controlegroep te bevatten, meer bepaald van een groep mensen met gezond weefsel. Daardoor kun je geen vergelijking maken met een controlegroep van vrouwen die geen borstkanker hebben. Parabenen worden in deodorants gebruikt als conserveermiddel om de groei van schimmels en bacteriën te vermijden. Ze zijn eveneens terug te vinden in andere verzorgingsproducten (epileercrèmes, zonnemelk, aftershave lotions, lippenstift,

Met e-mail is zoveel mogelijk: met een simpele klik verzend je een bericht naar een groep bestemmingen uit een adresboek. (© PhotoAlto, Coco Marlet)

kleurshampoos, neus-, oog- en oordruppels), maar ook in etenswaren (hesp, vruchtensappen, siropen, gehakt enzovoort). Toch heeft parabeen tot vandaag geen bijzondere gezondheidsproblemen veroorzaakt ten gevolge van het gebruik van de geciteerde producten.

Ga altijd de bron na van geruchten die in de media opduiken.

Wat leert dit voorbeeld?

Kritisch blijven is de boodschap. Als in de media geruchten opduiken, zeker via het internet, moeten we

altijd de informatiebron nagaan. Wordt de naam van de auteur duidelijk geciteerd? Indien ja, wat zijn de bronnen? Vindt er regelmatig een update van de website plaats? Zijn er verschillende sponsors? Verkoopt de website 'on line' geneesmiddelen? Algemeen gesteld: we moeten niet te veel vertrouwen hebben in 'medische' informatie die afkomstig is van een niet erkende of commerciële internetbron.

Dr. Fabienne Liebens,
UMC Sint-Pieter, Brussel

Patricia Servais (PhD),
departement gezondheids promotie

Natuurlijk is het internet een uitstekend gebruiksmiddel in onze moderne maatschappij. We moeten alleen leren het objectief te gebruiken. Tot vandaag bestaat er geen systematische controle van de kwaliteit van de medische informatie die op het internet te vinden is. Iedereen kan een website creëren en informatie verspreiden. Daardoor is de gerapporteerde medische informatie erg wisselend van kwaliteit. Hoewel het internet dus een rijke bron van informatie is, zal het nooit een consult bij een gezondheidsspecialist vervangen. Aarzel dus vooral niet om uw vragen aan uw behandelende arts te stellen.